

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ТА ТУРИСТИЧНОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ СИСТЕМАМИ**

освітній ступінь _____ **магістр** _____
(назва освітнього ступеня)

галузь знань _____ **07 Управління та адміністрування** _____
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність _____ **073 Менеджмент** _____
(код і назва спеціальності)

освітня програма «Менеджмент. Управління закладом освіти»
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни _____ **вибіркова** _____
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти
факультету управління, адміністрування та
інформаційної діяльності

Драгієва Л.В.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою управління підприємницькою та
туристичною діяльністю
протокол № 9 від 11.01.2023 р.

Завідувач кафедри
Метіль Т.К.
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

к.пед.н., доцент кафедри управління підприємницькою та
туристичною діяльністю Яковенко О.І.

Рецензенти програми:

к.е.н., доц. кафедри управління підприємницькою та
туристичною діяльністю Сорока Л.М.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	
Кількість кредитів: 4	<i>Лекції:</i>	
	16	4
Модуль: 1	<i>Практичні заняття:</i>	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	-	-
Семестр: 1-2	<i>Семінарські заняття:</i>	
	16	4
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 3 - самостійна робота: 6	<i>Консультації:</i>	
	-	-
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська	<i>Самостійна робота:</i>	
	88	112

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: система освіти, сучасні принципи, завдання, методи та засоби управління освітою.

Метою вивчення дисципліни «Управління освітніми системами» є: формування компетентностей студентів щодо управління освітніми системами.

Передумови: теоретичною і методологічною базою вивчення дисципліни є: «Менеджмент», «Стратегічний менеджмент та маркетинг».

Міждисциплінарні зв'язки дисципліна тісно пов'язана з вивченням: «Техніка управлінської діяльності в закладі освіти та технології впровадження інновацій», «Цифровий менеджмент у закладі освіти».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання

- спеціалізованих концептуальних знань, набутих у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;

- критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межіпредметних галузях.

2. Уміння

- розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог

3. Комунікація:

- зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

- використання державної мови у професійній діяльності.

4. Автономність та відповідальність:

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;

- здатність до подальшого навчання.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1	Становлення та розвиток менеджменту в освіті	8	4	4				17	2	2					20
2	Сучасні моделі освіти та система управління освіти в Україні	4	2	2				10	2	2					20
3	Закордонний досвід формування системи освіти	4	2	2				7							9
4	Особливості управління закладом освіти в Україні	8	4	4				17	2		2				20
5	Освітній заклад, як об'єкт управління	4	2	2				16	2		2				20
6	Управлінська діяльність керівника закладу освіти	4	2	2				17							19
Проміжний контроль								4							4
Разом:		32	16	16				88	8	4	4				112

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Становлення та розвиток менеджменту в освіті

Генезис поняття «управління» та «менеджмент». Історичні етапи розвитку науки «управління». Сучасні школи «управління». Особливості поняття «менеджмент освіти». Сутність менеджменту освіти та закономірності менеджменту освіти. Принципи, на яких будуються засади діяльності освітнього менеджменту. Функції менеджменту освіти.

Тема 2. Сучасні моделі освіти та система управління освітою в Україні

Зовнішнє середовище, фактори прямої дії внутрішнього середовища, фактори опосередкованої дії внутрішнього середовища системи управління освітою. Державне управління системою освіти. Державна політика і галузі освіти. Європейська модель освіти. Американська модель освіти. Японська модель освіти. Державний характер управління системою загальної середньої освіти. Принципи освітньої політики в системі управління загальною середньою освітою. Державні органи управління середньою освітою, регіональні органи управління середньою освітою, державно- громадське управління освітою. Класифікація освітніх закладів Зміст внутрішкільного управління. Функціональні обов'язки керівників ЗО. Поняття зміст та структура навчального плану. Інваріативна частина навчального плану. Варіативна частина навчального плану.

Тема 3. Закордонний досвід формування системи освіти

Структура та система управління освітою Болгарії. Характеристика структури та системи управління освітою Румунії. Система освіти Чехії. Система освіти Словаччини. Система освіти Польщі. Система освіти Угорщини. Система освіти Великої Британії. Система освіти Франції. Система освіти Німеччини.

Тема 4. Особливості управління закладами освіти в Україні

Сутність підготовки та прийняття управлінських рішень в закладах освіти. Особливості та етапи управлінського циклу. Особливості та значення інформаційного забезпечення процесу управління. Принципи освіти і політики України. Державні органи управління системою загальної середньої освіти. Державні органи управління системою вищої освіти. Державні органи управління системою професійної освіти. Структура та зміст освіти в Україні. Система моніторингу якості освіти та освітньої діяльності.

Тема 5. Освітній заклад, як об'єкт управління

Сутність поняття та структура педагогічної системи. Класифікація педагогічних систем. Закрита відкрита педагогічні системи. Умови функціонування педагогічної системи. Загальні умови функціонування педагогічної системи. Специфічні умови функціонування педагогічної системи. Системо утворюючі фактори педагогічної системи. Зміст структурних елементів педагогічної системи: керуюча підсистема, керована підсистема. Об'єкт управління. Суб'єкт управління.

Тема 6. Управлінська діяльність керівника закладу освіти

Зміст управлінської діяльності керівника закладу освіти. Роль та функції адміністратора в системі освіти. Вимоги до характерологічних особистих, професійних рис керівника. Професіограма керівника закладу освіти. Особливості професійної підготовки керівника-менеджера освіти. Планування, організація, мотивація і контроль, як основні функції управлінської діяльності. Стили керівництва в освітніх закладах.

5.2. Тематика семінарських (практичних, лабораторних) занять.

1. Становлення та розвиток менеджменту в освіті
2. Сучасні моделі освіти та система управління освіти в Україні
3. Закордонний досвід формування системи освіти
4. Особливості управління закладом освіти
5. Освітній заклад, як об'єкт управління
6. Управлінська діяльність керівника закладу освіти

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

Загальний обсяг СРС з дисципліни «Управління освітніми системами» становить 88 год. для студентів денної форми навчання та 112 годин для студентів заочної форми навчання.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з дисципліни «Управління освітніми системами»:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- підготовка до семінарських занять;
- вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання;
- пошукова робота з електронними джерелами;
- підготовка і написання рефератів;
- підготовка студентів до проведення поміжного (модульного) контролю та заліку.

№з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	5	2
2.	Підготовка до семінарських занять	18	2
3.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю	4	4
4.	Опрацювання тем, винесених на самостійну підготовку, в тому числі конспектування за заданим планом	48	84
5.	Робота з інтернет-ресурсами	3	10
6.	Підготовка і написання рефератів	10	10
Разом		88	112

Завдання для індивідуальної самостійної роботи студентів, що навчаються на денній та заочній формі подано у силабусі дисципліни

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та окрім завдання визначених до кожної теми передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Окрім цього замість написання реферату можуть бути зараховано прослуховування курсів і у відповідності до тема навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

6.ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю: семінарські заняття, індивідуальні завдання*
- 6.2. *Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота*
- 6.3. *Форми підсумкового контролю: залік*
- 6.4. *Засоби діагностики результатів навчання: подано у силабусі навчальної дисципліни*
- 6.5. *Критерії оцінювання результатів навчання: подано у силабусі навчальної дисципліни*

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Ноутбук, проектор.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Андросюк В.М. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018. 216 с.
2. Бутко М.П., Бутко І.М., Мащенко В.П. та ін. Теорія прийняття рішень: Підручник. За заг. ред. Бутка М. П. К. : Центр учбової літератури, 2018. 360 с.
Гевко І.Б. Методи прийняття управських рішень: Підручник. К.: Кондор, 2018. 187 с.
3. Візія майбутнього освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/viziya>
4. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 463-IX від 16.01.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Інноваційні освітні технології: навчально-методичний посібник Івано-Франківськ, 2020. 172 с.

7. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посібн. Вінниця, 2018. 196 с.
8. Менеджмент: навчально-методичний посібник / уклад.: О.В.Овсієнко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 144 с.
9. Найдьонов І. М. Основи освітянського менеджменту: навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2019. Ч. 2. 270 с.
10. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.] ; за ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.] – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.
11. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч-них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.
12. Черненко Н.М. Теорія та менеджмент організації: навчальний посібник. Одеса : ПНПУ, 2018. 212 с. (Серія «Управління закладом освіти»)

10.2. Допоміжні джерела

1. Джур О., Бех Я. Використання інноваційних технологій в управлінні навчальним закладом. *Молодий вчений*. 2021. 12 (100), 255-260. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-12-100-52>
2. Самойлик Ю. В. Закордонний досвід державного управління сферою освітніх послуг. *Економіка та суспільство*. 2021. №25. с. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-88>
3. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця. Г. М. Мешко. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 310 с.
4. Кізіль М. А. Заклад середньої освіти як об'єкт управління. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2022. №6. с. 126-135. DOI <https://doi.org/10.32782/39221398>

10.3. Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт МОН України. URL : <http://www.mon.gov.ua>.
2. Нормативно-правове і програмно-методичне забезпечення організації навчального процесу в ЗНЗ України. URL: <http://www.znz.edu-ua.net>.
3. Освіта. URL : <http://www.osvita.org.ua>
4. Офіційний сайт TIMSS. URL: [www. http://timss.bc.edu/](http://www.timss.bc.edu/)
5. Офіційний сайт Центру моніторингу столичної освіти. URL: <http://www.monitoring.in.ua>
6. Український центр оцінювання якості освіти URL: <https://testportal.gov.ua>